

Diyalojik Öğretim Konusunda Yapılan Bilimsel Araştırmaların Bibliyometrik Analizi

Bibliometric Analysis of Scientific Research on Dialogic Teaching

Duygu Yüceer

Yazar Bilgileri

Duygu Yüceer
Dr. Öğr. Üyesi, Adıyaman
Üniversitesi, Türkçe ve Sosyal
Bilimler Eğitimi,
yuceerduygu@gmail.com

ÖZ

Diyalojik öğretim öğrencileri düşünme, anlama ve öğrenmeye teşvik etmek için konuşmanın gücünden yararlanan pedagojik bir yaklaşımdır. Yaklaşımda konuşmaya değer atfedilmesinin nedeni konuşmanın anlam oluşturma sürecinin ve dolayısıyla öğrenmenin merkezinde yer almasıdır. Mevcut araştırmada diyalojik öğretim ile ilgili yapılmış bilimsel araştırmaların bibliyometrik özelliklerini ortaya koymak hedeflenmiştir. Bilginin hızla arttığı çağımızda bibliyometrik araştırmalar bir alanda araştırma yapacak bilim insanlarına alanın genel çerçevesini görmeleri ve ihtiyaçları belirlemeleri adına fırsatlar sunmaktadır. Araştırmanın yöntemi bibliyometrik analizdir. Web of Science veri tabanında diyalojik öğretim (dialogic teaching) anahtar kelimesi ile tüm alanlar seçilerek yapılan taramada makale türünde ve yayın dili İngilizce olan 237 adet yayına erişilmiştir. Bu makalelerin bibliyometrik analizi RStudio programının bibliometrix paketi kullanılarak yapılmıştır. Analiz sonucunda diyalojik öğretimle ilgili en çok yayın yapan dergilerin dağılımı, en çok yayın yapan yazarlar ve bu yazarların üretim grafiği, makalelerin küresel alıntı sıralaması, makalelerde ülkelerin verimliliği ve iş birliği ile yazarların iş birliği ağı ve bunlarda en sık kullanılan anahtar kelimeler ile özet kelimeleri ortaya konmuştur.

Makale Bilgileri

Anahtar Kelimeler
Bibliyometrik analiz
Diyalojik öğretim
Sınıf etkileşimi

Keywords

Bibliometric analysis
Dialogic teaching
Classroom interaction

Makale Geçmişi

Geliş: 11.03.2024
Kabul: 04.08.2024

ABSTRACT

Dialogic teaching is a pedagogical approach that harnesses the power of talk to encourage students to think, understand and learn. The reason why speech is valued in the approach is that speech is at the center of the meaning-making process and therefore at the center of learning. The current research aims to reveal the bibliometric characteristics of scientific research on dialogic teaching. In our age where knowledge is rapidly increasing, bibliometric research offers opportunities for scientists who will conduct research in a field to see the general framework of the field and determine the needs. The method of the research is bibliometric analysis. In the Web of Science database, 237 publications were accessed by selecting all fields with the keyword "dialogic teaching". Bibliometric analysis of these articles was conducted using the bibliometrix package of RStudio software. As a result of the analysis, the distribution of the journals with the most publications on dialogic teaching, the authors with the most publications and their production graph, the global citation ranking of the articles, the productivity and collaboration of the countries in the articles and the collaboration network of the authors, and the most frequently used keywords and abstract words in them were revealed.

Makale Türü

Derleme

Önerilen Atf

Yüceer, D. (2024). Diyalojik öğretim konusunda yapılan bilimsel araştırmaların bibliyometrik analizi. *TEBD*, 22(2), 1473-1496. <https://doi.org/10.37217/tebd.1450991>

Giriş

Diyalojik öğretim, konuşmayı merkeze alan ve öğretimde konuşmanın gücünden faydalanan güncel bir yaklaşımdır. Bu yaklaşımda konuşmaya değer atfedilmesinin nedeni konuşmanın anlam oluşturma sürecinin ve dolayısıyla da öğrenmenin merkezinde yer almasıdır. Alexander (2008) diyalojik öğretimi, öğrencileri düşünme, anlama ve öğrenmeye teşvik etmek için konuşmanın gücünden yararlanan pedagojik bir yaklaşım olarak tanımlamıştır.

Uzunca süredir konuşmanın öğrenme ve öğretmedeki rolüyle ilgili yürütülen teorik ve uygulamalı araştırmalar yaklaşımın geliştirilmesine temel teşkil etmiştir (Fisher, 2011). Diyalojik öğretimin teorik kökenleri ise Vygotsky'nin (1978) sosyal yapılandırmacı yaklaşımı ile Bakhtin'in (1981, 1984) felsefik yaklaşımına dayanmaktadır. Vygotsky (1978) tüm öğrenmelerin sosyal, kültürel ve tarihsel bağlamlarda gerçekleştiğini vurgulamıştır. Aileler, akranlar ve öğretmenlerle çocuklar arasındaki ilişkilere odaklanan araştırmacı çocukların biraz yardımla neleri yapabilecekleri üzerine incelemeler yapmıştır. Diyalojik öğretimle ilişkili olarak Vygotsky'e (1978) ait değinilmesi gereken bir diğer kavram ise dil merkezliktir. Dil insanların faaliyetlerine aracılık eden başlıca kültürel araçtır. Ayrıca dil zihni yeniden yapılandırmanın, üst düzey düşünmenin ve öz düzenleme süreçlerinin yardımcısıdır (Berk ve Winsler, 1995). Kısaca, Vygotsky'nin sosyal yapılandırmacı yaklaşım sistemini oluşturan temel ilkeler "çocuğun bilgiyi yapılandırması, gelişimin sosyal bağlamla ilişkisi, öğrenmenin gelişime öncülük etmesi ve dilin zihinsel gelişimdeki önemi" olarak sıralanabilir (Bodrova ve Leong, 2013).

Diyalojik öğretim yaklaşımının felsefî temelinde ise Bakhtin yer almaktadır. Bakhtin'e (1984) göre gerçeklik zihinlerde yer alan bireysel bir olgu değildir. Gerçeklik diyalojik etkileşim sürecinde insanların karşılıklı olarak ve iş birliği içinde gerçeği aramasından doğar. Kula (2012) Bakhtin'in diyaloji kavramını dillerin, sözlerin ve seslerin çokluğu ve çeşitliliğini ifade etmek için kullandığını ifade eder. Heterojen unsurlar olan diller, sözler ve sesler, anlam taşıyıcı ve aktarıcı işlev görür. Böylece çeşitli düşüncelerin etkileşmelerini ve zaten çoğul olan düşüncenin sürekli olarak yeniden çoğullaşmasını sağlar.

Diyalojik öğretim diyaloga dayalı bir etkileşimi talep eder. Buna karşın diyalog içeren öğretimlerin tamamının diyalojik olduğu iddia edilemez. Bir öğretimin diyalojik olması için taşıması gereken ilkeler bulunmaktadır. Alexander (2008, s. 37-38) bu ilkeleri ortaklaşalık, karşılıklılık, destekleyicilik, birikimlilik ve amaçlılık olarak belirlemiştir. Ortaklaşalığın sağlanması sınıf içi öğretim sürecinde öğretmen ve öğrencilerin beraber çalışması ve sorumlulukları paylaşmasını gerektirir. Karşılıklılık için öğretmen ve öğrenci arasındaki sınırlı iletişimin öğrenci-öğrenci arasına doğru geliştirilmesi şarttır. Bu iletişimde tüm paydaşların fikirlerini paylaşması, farklı bakış açılarını incelemesi ve birbirlerini aktif olarak dinlemesi esastır. Destekleyicilik için öğrencilerin yargılanma korkusu

taşımadan cevap verebileceği bir sınıf atmosferi oluşturulması önemlidir. Böylece fikirlerini rahatça ifade edebileceklerdir. Birikimlilik ise adından anlaşıldığı gibi diğer ilkelerin de karşılanması ile anlamın yeniden ve yeniden üretilmesini ifade eder. Öğrencilerin sürekli yeni fikirlerle buluşması onların da bilgilerini güncellemelerine, geliştirmelerine ve yeniden üretmelerine aracılık eder. Amaçlılık ise öğretim sürecinde öğretim programının hedeflerine sadık kalabilmeyi ifade eder. Alexander (2008) bu ilkelerin herhangi birini karşılamayan etkileşimin diyalojik sayılmayacağını belirtmiştir.

Sonraki yıllarda Alexander (2018) diyalojik öğretim yaklaşımının ana hatlarını ortaya koyan bir çerçeve çizmiştir. Bu araştırmada ilkelerle birlikte gerekçeler, repertuarlar ve göstergeler diyalojik öğretim çerçevesinin ana bileşenleri olarak tanımlanmıştır. Diyalojik öğretimin çerçevesini oluşturan bu öğeler Tablo 1’de gösterilmektedir.

Tablo 1. Diyalojik Öğretim Çerçevesindeki Öğeler

Ögeler	Ögelerin Bileşenleri
Gerekçeler	İletişimsel - Sosyal - Kültürel - Siyasi/Sivil - Psikolojik - Nörobilimsel - Pedagojik
İlkeler	Ortaklaşalık - Karşılıklılık - Destekleyicilik - Birikimlilik - Amaçlılık
Repertuarlar	
Etkileşimli Ortamlar	Tüm sınıf - Grup çalışması (öğretmen liderliğinde) - Grup çalışması (öğrenci liderliğinde) - Bire bir (öğretmen-öğrenci) - Bire bir (öğrenci-öğrenci)
Günlük Konuşma	İşlemsel - Açıklayıcı - Sorgulayıcı - Keşifsel - Anlatımsal - Değerlendirici
Öğrenme Konuşması	(a) Anlatma- Açıklama - Tahmin Etme - Hayal Etme - Keşfetme - Analiz Etme - Değerlendirme - Sorgulama - Gerekçeleştirme - Tartışma - Savunma (b) Dinleme - Duyduklarını düşünme - Başkalarına düşünmeleri için zaman verme - Başkalarının görüşlerine saygı gösterme
Öğretim Konuşması	Ezberleme - Nakletme - Öğretme (yönerge) - Açıklama - Tartışma - Diyalog
Soru Sorma	Karakter - Tepki ipucu - Katılım ipucu - Bekleme/düşünme süresi - Geribildirim - Amaç - Yapı
Genişletme	Düşünmek için zaman kullanma - Daha fazlasını söyleme - Yeniden ifade etme/tekrarlama - Gerekçenin kanıtı - Meydan okuma veya karşı örnek verme - Katılma/Reddetme - Ekleme yapma - Başkasının ne demek istediğini açıklama
Göstergeler	

Alexander, R. (2018). Developing dialogic teaching: genesis, process, trial. *Research Papers in Education*, 33(5), 561-598. <https://doi.org/10.1080/02671522.2018.1481140> kaynağından uyarlanmıştır.

Tablo 1’de diyalojik öğretimin temelinde yer alan övülen türden diyalojik konuşmanın iletişimsel, sosyal, kültürel, siyasi/sivil, psikolojik, nörobilimsel ve pedagojik olmak üzere yedi gerekçesi sıralanmıştır. Alexander (2018) gerekçelerin diyalojik öğretim için bir sıçrama tahtası görevi gördüğünden bahsetmiştir. Diyalojik öğretimin repertuarını oluşturan etkileşimli ortamlar, günlük konuşma, öğrenme ve öğretim konuşması, soru sorma ile genişletmenin ise etkinliğin kalbi olduğunu ifade etmiştir. İlkeler ve göstergeler ise diyalojik öğretimi yönlendirmekte ve yenilemektedir. Yukarıda ayrıntılı olarak ifade edilen ilkelere ek olarak diyalojik öğretimin pratikte nasıl görüldüğünü ve kulağa nasıl geldiğini belirten 61 gösterge bulunmaktadır. Bunlar diyalojik öğretimin içinde yer aldığı

bağlımları ve onu en iyi şekilde destekleyen sınıf koşullarındaki konuşmaların özelliklerini kapsamaktadır.

Eğitimciler uzun zamandan beri diyalogun öğrencilerin düşünce becerilerini geliştirmenin etkili bir aracı olduğunu iddia etmektedir (Reznitskaya ve Gregory, 2013). Diyalojik yaklaşımla yürütülen tartışmaların etkili bir anlamlandırma yarattığı (Sandora, Beck ve McKeown, 1999); bu tartışmalara katılan öğrencilerin anlama, eleştirel düşünme ve anlamlandırma düzeylerinin arttığı (Murphy, Soter, Wilkinson, Hennessey ve Alexander, 2009); sorgulama, özetleme ve strateji kullanımına dair üst bilişsel stratejilerinin geliştiği (Kong ve Fitch, 2003) ortaya konmuştur. Benzer şekilde Reznitskaya vd. (2012) bu yaklaşım aracılığıyla sınıf ortamında öğrencilerin yeni zihinsel yapılar ya da tartışma şemaları geliştirdiğini ifade etmiştir. Ayrıca diyalojik öğretimde sınıf diyalogu ustaca kullanıldığında öğrenciler farklı düşünme yollarını yansıtarak sosyalleşmektedir. Böylece öğrencilerin sadece bu zihinsel süreçleri görünür hâle gelmemekte aynı zamanda anlama ve anlamlandırma becerileri de gelişmektedir. Çünkü diyalojik etkileşim hem öğrencilerin sosyal bağlamlar içinde öğrenmesini etkilemekte hem de öğrencilerin tartışma becerilerini içselleştirmelerine ve bunları yeni bağlamlara, görevlere ve iletişimsel süreçlere başarıyla aktarmalarına yardımcı olmaktadır (Reznitskaya vd., 2009).

Diyalojik öğretimin öğrencilerin gelişimine etkisini onların farklı derslerdeki başarılarından da izlemek mümkündür. Araştırmalar İngilizce, matematik, fen bilimleri derslerinde yaklaşımın etkililiğini ortaya koymaktadır (Alexander, 2018). Ayrıca bu araştırma sonuçlarına göre yaklaşım çocukların sadece konu alanı bilgilerini değil, genel düşünme ve öğrenme becerilerini de geliştirmekte yararlıdır. Çünkü diyalojik öğretim konuya özgü bir pedagojiden ziyade genel bir pedagojidir ve üst bilişe yönelik müdahalelerin öğrenme çıktıları üzerindeki etkileri bu sonucu doğurmaktadır. Doğal olarak diyalojik öğretimin eğitim alanındaki etkinliği yalnızca belirli bir disiplinle sınırlı değildir. Yüceer (2020) de diyalojik öğretimin ana dili eğitiminde kullanımı odağında yürüttüğü çalışmasında yaklaşımın sağladığı katkılar nedeniyle eğitimin birçok farklı alanında uygulandığını ifade etmiştir. Müzik, fen bilimleri, sağlık, beden eğitimi, özel eğitim ve eğitimde teknoloji kullanımı yaklaşımın eğitimde uygulandığı diğer disiplin alanlarını oluşturmaktadır.

Öte yandan, Lyle (2008) öğrenme ve öğretimde diyalojik yaklaşımların öneminin ve standartları yükseltme potansiyelinin ortaya konulmasına rağmen, sınıf içi söylemde diyalojik yaklaşımların oluşturulmasının kolay olmadığından bahsetmektedir. Bunun en önemli nedenlerinden biri sınıfta öğretmenin sesinin baskın olmasıdır. Öğretmenler ve öğrenciler arasındaki güç ilişkisi, sınıf ortamlarında gerçek diyalogun önünde bir engeldir. Bu da sınıfta var olan geleneksel etkileşim modelinin monolojik yapısından kaynaklanmaktadır. Çünkü klasik düzen; öğretmenin bir etkileşimi başlatması, öğrencinin yanıt/tepki vermesi ve buna öğretmenin dönütü şeklinde ilerlemektedir. Bu

durumun da bir getirisi olarak, pek çok öğretmenin etkili sınıf diyalogunu planlama becerisinden yoksun olduğu görülmektedir. Sonuç olarak konuşmanın pedagojik potansiyelinden faydalanılamamaktadır. Alexander (2005) da birçok sınıfta, konuşmanın çoğunu öğrencilerden ziyade öğretmenlerin yaptığını, öğretmenlerin öğrencilerden konuşmalarını istediğinde ise bunun genellikle öğrencilerin kendi düşünceleri yerine başkalarının düşüncelerini rapor etmeleri şeklinde gerçekleştiğini ifade etmiştir. Reznitskaya ve Gregory (2013) de araştırmalarında benzer noktaya dikkat çekmektedir. Diyaloga katılmanın eğitsel potansiyeli hakkında sayısız iddia olmasına karşın sınıf içi uygulamalarda önemli değişiklikler yaşanmamaktadır. Araştırma sonuçları günümüz okullarında hâkim söylemin büyük ölçüde monolojik kaldığını göstermektedir.

Anlama ve anlamlandırma becerilerinin gelişimine sağladığı katkılarla farklı disiplin alanlarında etkililiğini kanıtlamış olan diyalojik öğretimin uygulamaya aktarılması noktasında karşılaşılan problemler bu konuda yapılmış araştırmaların dikkatle incelenmesine ve buradan hareketle yeni uygulamalı araştırmaların yapılmasına duyulan ihtiyacın en belirgin göstergesidir. Bu bağlamda diyalojik öğretim yaklaşımına dair alanyazını inceleyen araştırmaların alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Diyalojik öğretim konusundaki bilimsel araştırmaları taramak amaçlı önceden yapılmış çalışmalar bulunmasına rağmen bunların bir kısmında meta-analiz ve sistematik derleme gibi geleneksel yaklaşımlar tercih edilmiştir (Murphy vd., 2009; Yıldırım, Uçak ve Savran-Gencer, 2021). Kullanılan bu yaklaşımlar doğası gereği tek tek belgelerin içeriğine odaklanmayı gerektirdiğinden bu araştırmalar tür ve kapsam bakımından sınırlıdır. Örneğin Murphy vd. (2009) yaptıkları meta-analiz araştırmasında diyalojik öğretim konusunda nicel yaklaşımla yürütülmüş çalışmaları analiz ederken sadece metnin anlamlandırılması ile ilgili olanlara odaklanmıştır. Öte yandan geleneksel yaklaşımlarla kıyaslanırsa bibliyometrik yöntemler alanyazın incelemelerinde yüzlerce ve hatta binlerce çalışmayı geniş bir perspektifte ele alma imkânı sunar. Yapılan taramada diyalojik öğretime dair alanyazını inceleyen bibliyometrik analiz araştırmalarına da rastlanmıştır (Arévalo ve García, 2023; Hao, Chen ve Song, 2020; Kamarrudin, Talib, Kamarudin, Ismail ve Zamin, 2022; Meshcheryakov, Ponomareva ve Shvedovskaya, 2022). Ancak bu araştırmaların da ya diyalojik öğretimin belirli bir disiplin alanındaki uygulamalarına odaklandığı ya da yaklaşımı eğitim alanındaki teorik ve felsefi yansımaları bakımından ele aldığı görülmüştür. Diyalojik öğretimin bir öğretim yaklaşımı olarak ele alması ve bunda disiplin ayrımı gözetilmemesi mevcut araştırmanın özgün yönünü oluşturmaktadır.

Bibliyometrik araştırmalar, bir konu üzerinde yapılan araştırmaların genel eğilimini o konu hakkında üretilen dergiler, makaleler ve bunların atıf sayıları gibi birçok unsuru ortaya koyarak göstermektedir (Aria ve Cuccurullo, 2017). Bibliyometrik yaklaşımda işe koşulan beş temel analiz yöntemi bulunmaktadır. Bunlar alıntı analizi, ortak alıntı analizi, bibliyografik eşleştirme, ortak yazar analizi ve ortak kelime analizidir. Bu yöntemlerin ilk üçünde, etki ve benzerlik ölçümlerini oluşturmak

için alıntı verileri kullanılmaktadır. Ortak yazar analizi, iş birliğini ölçmek için ortak yazarlık verilerini temel almaktadır. Ortak kelime analizinde ise belge başlıklarında, anahtar kelimelerde veya özetlerde birlikte ortaya çıkan kavramlar arasındaki bağlantılar incelenmektedir (Zupic ve Cater, 2015). Bilginin ve akademik yayın sayısının hızla arttığı çağımızda bir alanda yapılmış bibliyometrik araştırmaları incelemek bu alanda yeni araştırmalar yapacak bilim insanlarının alanın genel çerçevesini görmeleri ve ihtiyaçları belirlemeleri adına önemlidir. Diyalojik öğretim konusunda yürütülen mevcut çalışmada da alanda yapılmış araştırmaların genel çerçevesi sunularak yeni araştırmacılara rehberlik edilmesi hedeflenmiştir. Buradan hareketle, bu araştırmanın amacı diyalojik öğretim ile ilgili yapılmış bilimsel araştırmaların bibliyometrik özelliklerini ortaya koymak olarak belirlenmiştir. Bu amaç ve bibliyometrik analizde kullanılan temel yöntemler doğrultusunda araştırmada şu sorulara yanıt aranmıştır:

- Diyalojik öğretimle ilgili yapılan yayınların yıllara göre dağılımı nasıldır?
- Diyalojik öğretimle ilgili en çok yayın yapan dergilerin dağılımı nasıldır?
- Diyalojik öğretimle ilgili en çok yayın yapan yazarlar kimlerdir?
- Diyalojik öğretimle ilgili en çok yayın yapan yazarların üretim grafiği nasıldır?
- Diyalojik öğretimle ilgili makalelerde küresel alıntı sıralaması nedir?
- Diyalojik öğretimle ilgili makalelerde ülkelerin verimliliği ve iş birliği nasıldır?
- Diyalojik öğretimle ilgili makalelerde yazar iş birliği ağı nasıldır?
- Diyalojik öğretimle ilgili makalelerde en sık kullanılan anahtar kelimeler ve özet kelimeleri nelerdir?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Diyalojik öğretim konusunda yapılmış bilimsel araştırmaların bibliyometrik özelliklerini ortaya koymak amacıyla yapılmış mevcut araştırmada niceliksel yöntemlerin bilimsel yayınlara uygulanması olarak tanımlanabilecek bibliyometrik analiz kullanılmıştır (Pritchard, 1969). Bibliyometrik analiz, araştırma bulgularını anlamlandırmak için kullanılan geleneksel yöntemlerin aksine, tek tek belgelerin içeriğini incelemeyi ve bu nedenle incelenen çalışmaların konuları, teorik arka planları, yöntemleri ve sonuçları hakkında derinlemesine bilgi sağlamaz (Kuzhabekova, Hendel ve Chapman, 2015). Bununla birlikte, bibliyometrik analizin gücü, çok sayıda dokümanın bibliyografik verilerini analiz etme kabiliyetiyle ilgilidir. Bibliyometrik analiz, araştırma alanının gelişimi hakkında değerli bilgileri ilgili dokümanların yıl, yazar, kaynak, ülke ve benzerlerine göre dağılımını ortaya koyarak yapar. Ayrıca atıf ve ortak kelime analizleriyle alanın entelektüel ve kavramsal yapısına dair bilgiler sağlar (Aria ve Cuccurullo, 2017; Zupic ve Cater, 2015). Sunduğu bu imkanlar dahilinde bibliyometrik analiz

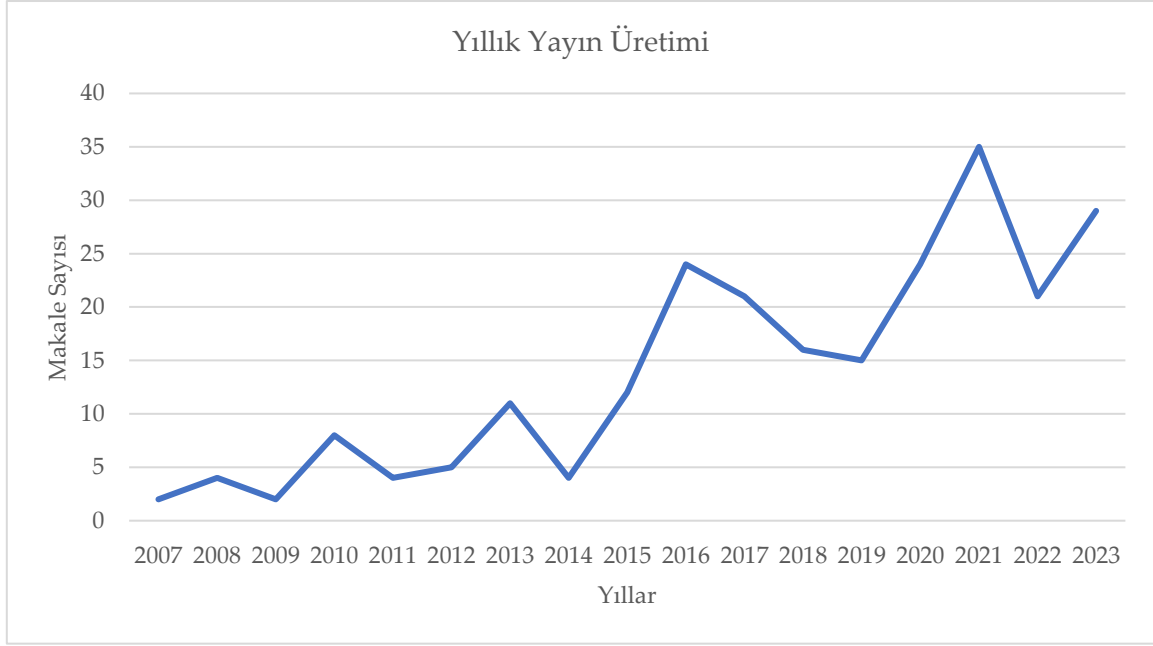
günümüzde eğitim araştırmaları alanında yaygın olarak kullanılmaktadır (Gülmez, Özteke ve Gümüş, 2021; Gümüş, Gök ve Esen, 2020; Kuzhabekova vd., 2015; Oyman-Bozkurt ve Bozkurt, 2024; Polat, Topuz, Yıldız, Taslibeyaz ve Kursun, 2024). Mevcut araştırma da Web of Science (WoS) veri tabanında yer alan diyalojik öğretim konulu makalelerin bibliyometrik analize tabi tutulması yoluyla gerçekleştirilmiştir. Meta-analiz ve yapılandırılmış alanyazın taraması gibi geleneksel yöntemler yerine bibliyometrik analizin tercih edilme nedeni bibliyometrik analizin daha makro odaklı olmasıdır (Zupic ve Cater, 2015).

Veri Toplama ve Analizi

Araştırmanın amacı doğrultusunda 26.10.2023 tarihinde “diyalojik öğretim (dialogic teaching)” anahtar kelimesi ile “tüm alanlar” seçilerek WoS veri tabanında yapılan taramada 275 yayına ulaşılmıştır. Yıllara göre en eski 2004 ve en yeni 2023 olmak üzere 41 farklı disiplinden/alandan 250 makale, 16 erken erişim yayını, 13 kitap bölümü, 13 bildiri, 8 derleme makalesi, 3 editörlü yayın ve 1 kitap incelemesine erişim sağlanmıştır. Yayın dilleri İngilizce, İspanyolca, Portekizce, Hırvatça ve Rusça olarak belirlenmiştir. Yayın dili İngilizce ve yayın türü makale olarak sınırlandırıldığında ise 237 makaleye erişilmiştir. Araştırma materyali olarak belirlenen söz konusu 237 makale WoS veri tabanından “düz metin” dosyası hâlinde alınmış ve bu paket R programının açık kaynak sitesi üzerinden (<https://cran.r-project.org/>) RStudio programına indirildikten sonra “bibliometrix” paketi kullanılarak materyal üzerinde analizler yapılmıştır. Bibliometrix, bibliyometrik analizler gerçekleştirmek için önerilen bir iş akışını desteklemektedir. Bu paket R'da esnekliği sağlayacak ve diğer istatistik ve grafik paketleri ile bütünleşmeyi kolaylaştıracak şekilde programlanmıştır (Aria ve Cuccurullo, 2017).

Bulgular

Diyalojik öğretim ile ilgili yapılmış bilimsel araştırmaların bibliyometrik özelliklerini ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilen mevcut çalışma sekiz araştırma sorusu üzerinden yürütülmüştür. Bu sorulardan ilkinin “Diyalojik öğretimle ilgili yapılan yayınların yıllara göre dağılımı nasıldır?” oluşturmaktadır. Bu araştırma sorusu doğrultusunda erişilen bulgulara Şekil 1 ve Tablo 2’de yer verilmiştir. Şekil 1’de diyalojik öğretim konulu makalelerin yıllara göre dağılımı sunulurken Tablo 2’de bu makalelerin sayıları ve yüzdelik oranları sunulmuştur.

Şekil 1. Diyalojik öğretimle ilgili yapılan makalelerin yıllara göre dağılımı

Tablo 2. Diyalojik Öğretimle İlgili Yapılan Makalelerin Yıllara Göre Sayıları ve Yüzdeler Oranları

Yıllar	Makale Sayısı (n)	Yüzdeler Oranı (%)
2007-2009	8	4
2009-2011	12	5
2011-2012	5	2
2012-2014	15	6
2014-2018	73	31
2018-2019	15	6
2019-2022	80	34
2022-2023	29	12
Toplam	237	100

Tablo 2 WoS veri tabanı esas alınarak yapılan taramada diyalojik öğretim konusunda yayımlanan en eski makalenin 2007 yılına ait olduğunu göstermektedir. Tabloda ayrıca en fazla makalenin (n=80) 2019-2022 yılları arasında yayımlandığı görülmektedir. 2014 sonrası yapılan yayınlar tüm yayınların %83'ünü oluşturmaktadır. Bulgular 2014 sonrası diyalojik öğretim konusunda yapılan yayınların sayısında gözle görülür bir artış yaşandığını ortaya koymaktadır. Öte yandan Şekil 1 göz önünde bulundurulduğunda 2019 ve 2022 yıllarında diyalojik öğretim konusunda yapılan yayın sayısında dalgalanmalar olduğu görülmektedir.

İkinci araştırma sorusu olan “Diyalojik öğretimle ilgili en çok yayın yapan dergilerin dağılımı nasıldır?” doğrultusunda WoS veri tabanında yapılan taramada diyalojik öğretim konusunda en fazla yayın yapan dergilere dair bulgular Tablo 3’te sıralanmıştır.

Tablo 3. Diyalojik Öğretim Konusuyla En Çok İlgilenen Dergiler

<i>Dergiler</i>	<i>Makale Sayısı (n)</i>
Learning Culture and Social Interaction	19
Dialogic Pedagogy	9
Language and Education	9
Research Papers in Education	9
English Teaching-Practice and Critique	7
Teaching and Teacher Education	7
International Journal of Educational Research	6
Education 3-13	4
Educational Studies	4
Language Teaching Research	4

Diyalojik öğretim anahtar kelimesi kullanılarak yapılan makale taramasında 131 farklı kaynağa erişilmiştir. Bu konuda en fazla yayın yapan dergi 19 makale ile “Learning Culture and Social Interaction”dır. Bunu dokuzar yayımla takip eden dergiler ise “Dialogic Pedagogy”, “Language and Education” ve “Research Papers in Education”dır. Bu bulgudan hareketle diyalojik öğretim konusunda yayın yapacak ya da yapmayı planlayan araştırmacılar için bahsi geçen dergilerin faydalı olacağı yorumu yapılabilir.

Üçüncü araştırma sorusu olan “Diyalojik öğretimle ilgili en çok yayın yapan yazarlar kimlerdir?” doğrultusunda ulaşılan bulgulara Tablo 4’te yer verilmiştir. Tablo 4, WoS veri tabanında diyalojik öğretim konusunda en çok makale yayımlayan yazarlar ve bunların h-indekslerine ilişkin bulguları göstermektedir.

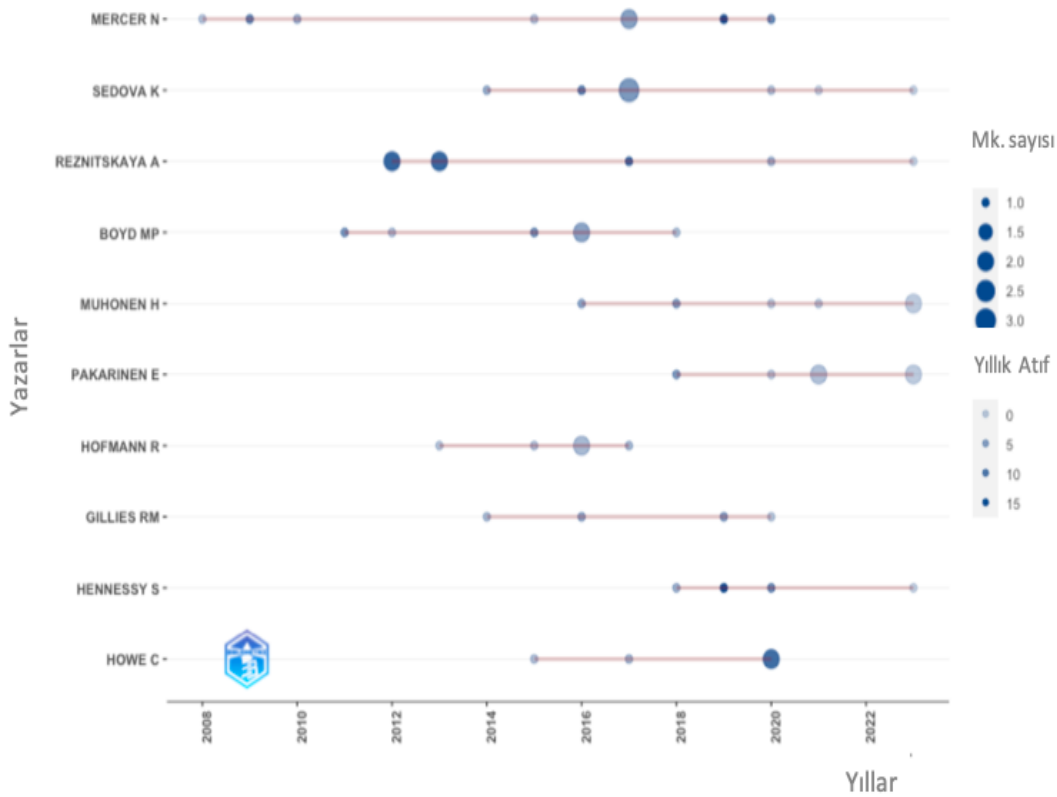
Tablo 4. Yazarların Makale Sayıları ve h-indeksine Dair Bulgular

<i>Yazar</i>	<i>Makale Sayısı</i>	<i>Yazar</i>	<i>h İndeks</i>
Mercer, N.	8	Mercer, N.	8
Sedova, K.	8	Boyd, Mp.	6
Reznitskaya, A.	7	Reznitskaya, A.	6
Boyd, Mp.	6	Hofmann, R.	5
Muhonen, H.	6	Sedova, K.	5
Pakarinen, E.	6	Gillies, Rm.	4
Hofmann, R.	5	Howe, C.	4
Gillies, Rm.	4	Lefstein, A.	4
Hennessy, S.	4	Muhonen, H.	4
Howe, C.	4	Glina, M.	3
Lefstein, A.	4	Hennessy, S.	3
Meissner, H.	4	Lehesvuori, S.	3
Sedlacek, M.	4	Meissner, H.	3
Timmers, R.	4	Newman, R.	3
		Pakarinen, E.	3
		Rajala, A.	3
		Rasku-Puttonen, H.	3
		Ruthven, K.	3
		Sedlacek, M.	3
		Snell, J.	3
		Staarman, Jk.	3
		Timmers, R.	3
		Warwick, P.	3

WoS veri tabanında bireysel ya da iş birliği hâlinde toplam 417 yazar diyalojik öğretimle ilgili makale yayımlamıştır. Yazar başına düşen makale sayısı 4,92 ve makale başına düşen eş yazar sayısı 2,3'tür. Tek yazarlı makale sayısı ise 68 olarak belirlenmiştir. Tablo 4 diyalojik öğretim konusunda en çok makale çalışması yapan ilk üç yazarın Cambridge Üniversitesinden (İngiltere) Neil Mercer (n=8), Masaryk Üniversitesinden (Çek Cumhuriyeti) Klara Sedova (n=8) ve Montclair State Üniversitesinden (ABD) Alina Reznitskaya (n=7) olduğunu göstermektedir.

Tablo 4'ün sağ kısmında konu alanında araştırma yapan yazarların h-indekslerine ilişkin bilgiler yer almaktadır. Tablo 4'ün sol kısmında ise alanda en fazla makalesi olan yazarlar sıralanmıştır. Tablonun sol kısmında yer alan yazarların aynı zamanda tablonun sağ kısmında yer alması bu yazarların yayınlarının etki değerlerinin de yüksek olduğunu göstermektedir. Glina, Lehesvuori, Newman, Rajala, Rasku-Puttonen, Ruthven, Snell, Staarman ve Warwick ise sadece h indeksi yüksek yazarlar arasında yer almaktadır.

Dördüncü araştırma sorusu olarak belirlenen "Diyalojik öğretimle ilgili en çok yayın yapan yazarların üretim grafiği nasıldır?" doğrultusunda ulaşılan bulgular Şekil 2'de görülmektedir. Şekil 2 diyalojik öğretime yönelik en çok makale yayımlayan yazarların atıf patlaması değerlerini yansıtmaktadır.

Şekil 2. Yazarların yıllık yayın üretimine dair bulgular

Şekil 2'deki çizgiler, diyalojik öğretim üzerine yayın yapan yazarların zaman içindeki üretimlerini göstermektedir. Noktalar, gösterilen yılda yazarın makalesine ilişkin atıf patlaması değerini ifade etmektedir. Şekil 2'deki noktaların koyuluğu, yüksek atıf patlaması değerlerine işaret etmektedir.

En yüksek atıf patlaması değerine sahip yazarlar Hennessy ve Mercer'dir (2019'da 18,00). Hennessy ve Mercer en çok alıntı yapılan değil ancak bir yılda en çok alıntı yapılan yazarlardır. Yüksek atıf patlaması değerlerine sahip diğer yazar 2020'de 14,25 ile Howe'dir. Bu yazarı 2017'de 13,28 ile Reznitskaya izlemektedir.

Beşinci araştırma sorusu olan "Diyalojik öğretimle ilgili makalelerde küresel alıntı sıralaması nedir?" konusundaki bulgular Tablo 5'te sunulmuştur. Tablo 5 en fazla atıf alan makalelere dair bilgileri içermektedir.

Tablo 5. En Fazla Atıf Alan Makaleler

<i>Makalenin Başlığı</i>	<i>Yazar</i>	<i>Atıf Sayısı (n)</i>
Developing Dialogic Teaching: Genesis, Process, Trial	Robin Alexander	141
Dialogic Teaching in The Primary Science Classroom	Neil Mercer, Lyn Dawes & Judith Kleine Staarman	140
Dialogic Teaching: Discussing Theoretical Contexts and Reviewing Evidence from Classroom Practice	Sue Lyle	132
Student Thought and Classroom Language: Examining the Mechanisms of Change in Dialogic Teaching	Alina Reznitskaya & Maughn Gregory	121
Dialogic Teaching: Rethinking Language Use During Literature Discussions	Alina Reznitskaya	109
Dialogic Teaching: Talk in Service of a Dialogic Stance	Maureen Patricia Boyd & William C. Markarian	98
Toward a More Dialogic Pedagogy: Changing Teachers' Beliefs and Practices Through Professional Development in Language Arts Classrooms	Ian A. G. Wilkinson, Alina Reznitskaya, Kristin Bourdage, Joseph Oyler, Monica Glina, Robert Drewry, Min-Young Kim & Kathryn Nelson	93
Dialogue, Thinking Together and Digital Technology in the Classroom: Some Educational Implications of a Continuing Line of Inquiry	Neil Mercer, Sara Hennessy & Paul Warwick	90
Teacher Professional Development as a Means of Transforming Student Classroom Talk	Klara Sedova, Martin Sedlacek & Roman Svaricek	85
What is Dialogic Teaching? Constructing, Deconstructing, and Reconstructing a Pedagogy of Classroom Talk	Min-Young Kim & Ian A.G. Wilkinson	84

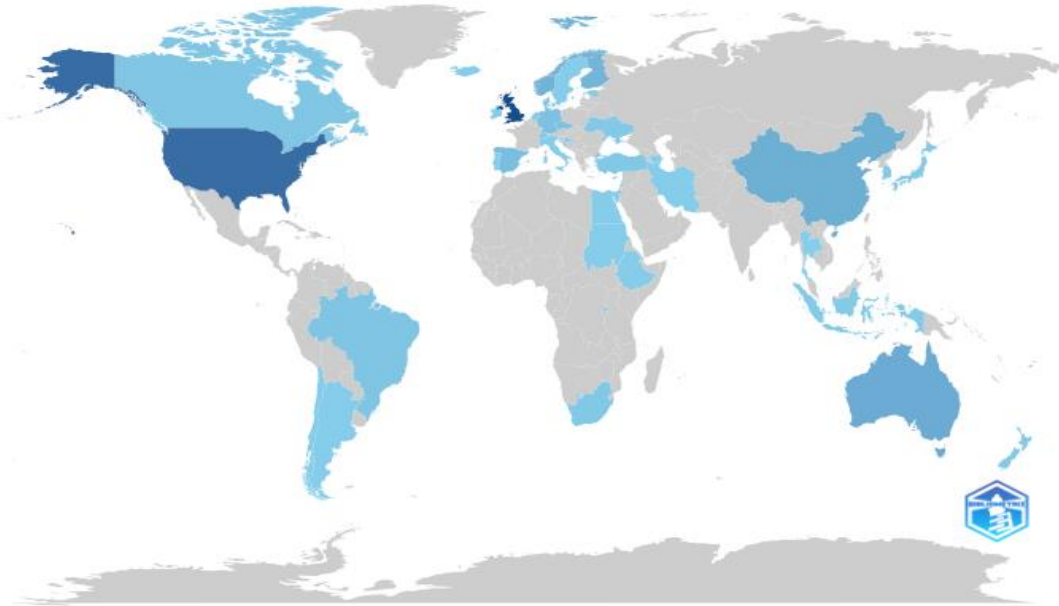
Tablo 5'te en çok alıntı yapılan makalenin Alexander'ın (2018) (n=141) makalesi olduğu görülmektedir. Bu araştırma, öğrencilerin derse katılımını ve öğrenmesini geliştirmede sınıf konuşmasının gücünü en üst düzeye çıkarmak üzere tasarlanmış diyalojik öğretime dair bir uygulamanın geliştirilmesini ve rastgele kontrol denemesini ele almaktadır (Alexander, 2018).

En çok alıntı yapılan ikinci makale ise Mercer, Dawes ve Staarman'a (2009) (n=140) aittir. Bu çalışmada, araştırmanın örneklemini oluşturan iki farklı sınıftaki konuşmalardan hareketle, ilkökul fen

derslerinde öğretmen-öğrenci diyalogları incelenmiştir (Mercer vd., 2009). En çok alıntı yapılan üçüncü makale ise Lyle'in (2008) (n=132) makalesidir. Lyle (2008) araştırmasında, diyalojik pedagoji alanındaki gelişmeleri gözden geçirmiş ve sınıf etkileşimine yeni bir yaklaşım olarak diyalojik katılımın durumunu ele almıştır.

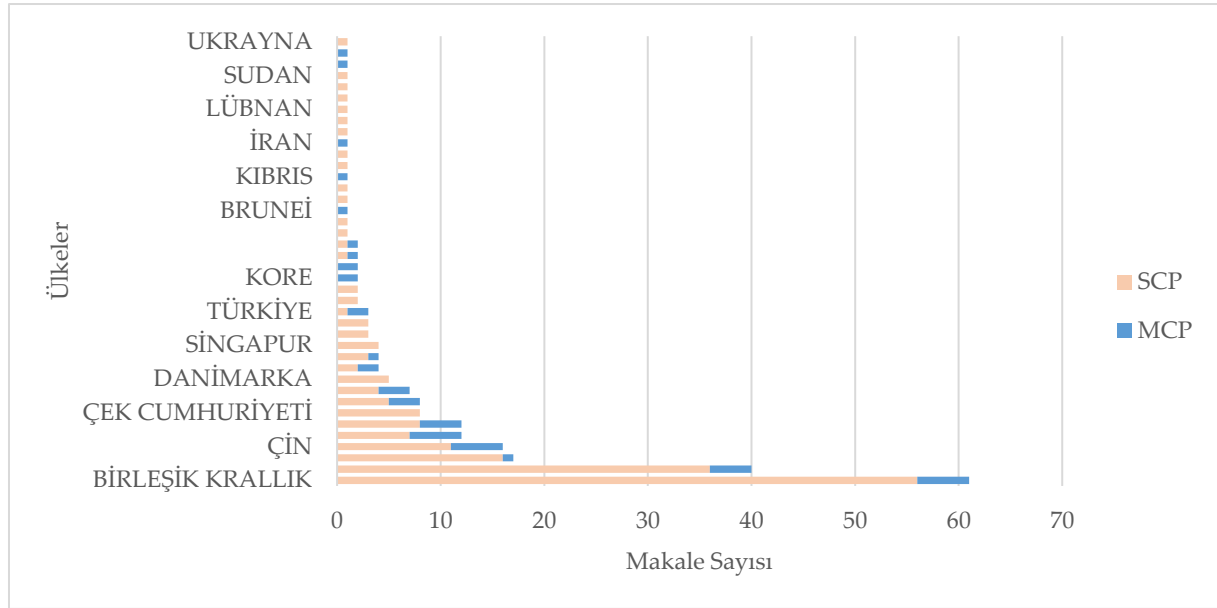
Diyalojik öğretimle ilgili en çok atıf alan makaleler çoğunlukla diyalojik öğretimin sınıf içi uygulamalarını ve bu uygulamaların etkisini incelemeye yöneliktir. Araştırmalar temel eğitim, fen eğitimi ve dil eğitimi alanlarındadır. Bu durum eğitim bilimlerinin farklı alanlarından birçok bilim insanının diyalojik öğretim üzerinde çalıştığını ortaya koymaktadır.

Araştırmanın altıncı sorusu olan "Diyalojik öğretimle ilgili makalelerde ülkelerin verimliliği ve iş birliği nasıldır?" konusunda erişilen bulgular Şekil 3 ve 4 ile Tablo 6'da yer almaktadır. Şekil 3'te WoS veri tabanında bilimsel yayınların indekslenmesine izin veren ülkeler arasında diyalojik öğretim konusunda en fazla yayın üreten ülkelerin haritası gösterilmektedir.

Şekil 3. Diyalojik öğretim konusunda ülkelerin bilimsel üretimleri

Haritanın sayısal veri kısmında diyalojik öğretim konusunda en çok makale yayımlayan ilk 3 ülkenin 161 makale ile Birleşik Krallık, 119 makale ile Amerika Birleşik Devletleri ve 42 makale ile Avustralya olduğu görülmektedir. Haritada gri renkle gösterilmiş bölgeler de bulunmaktadır. Bu bulgular WoS veri tabanında indekslenen bu ülkelerde diyalojik öğretime ilişkin herhangi bir çalışmanın olmadığı anlamına gelmektedir.

Şekil 4. Sorumlu yazarların ülkeleri ve makale sayıları

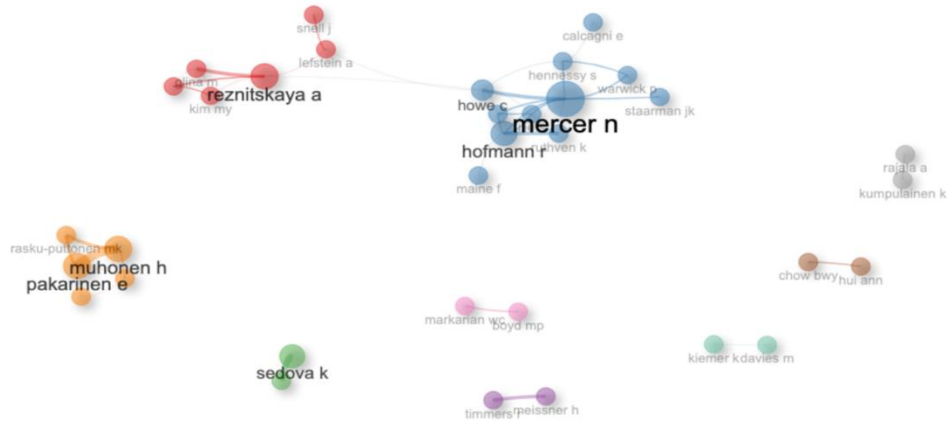
Şekil 4'te söz konusu ülkelerde üretilen makale sayıları ile SCP (Tek Ülke Yayınları) ve MCP (Çoklu Ülke Yayınları) oranları verilmektedir. SCP oranı, toplam yayın sayısı içinde aynı ülkedeki araştırmacıların yaptığı yayınların sayısını gösterirken MCP oranı, toplam yayın sayısı içinde farklı ülkelerdeki araştırmacıların iş birliğiyle yaptığı yayınların sayısını gösterir. Bu verilere ilişkin detaylı bilgi Tablo 6'da verilmektedir.

Tablo 6. Ülkelere Göre Makale Sayısı, SCP, MCP ve MCP Oran Değerleri

Ülkeler	Makale Sayısı	SCP	MCP	MCP_Oranı
Birleşik Krallık	61	56	5	0,0819
Amerika Birleşik Devletleri	40	36	4	0,1
Avustralya	17	16	1	0,0588
Çin	16	11	5	0,3125
Finlandiya	12	7	5	0,4166
Norveç	12	8	4	0,3333
Çek Cumhuriyeti	8	8	0	0
İsrail	8	5	3	0,375
İspanya	7	4	3	0,4285
Danimarka	5	5	0	0

Tablo 6'da görüldüğü gibi 61 makale ile Birleşik Krallık (SCP: 56, MCP: 5), 40 makale ile ABD (SCP:36, MCP:4) ve 17 makale ile Avustralya (SCP: 16, MCP: 1) ilk üç sırada yer almaktadır. MCP oranlarına bakıldığında makale sayısı bakımından ilk üçe girmesine rağmen Birleşik Krallık ve Avustralya'nın puanlarının nispeten düşük olduğu görülmektedir. Bu durum bu ülkedeki araştırmacıların büyük oranda kendi ülkelerindeki meslektaşları ile iş birliği içinde araştırmalarını yürüttüğünü ortaya koymaktadır. Öte yandan ilk 10 ülkedeki MCP oranlarına bakıldığında MCP oranları diğer ülkelere göre daha yüksek olan İspanya ve Finlandiya'daki araştırmacıların farklı ülkelerden araştırmacılarla iş birliğine daha açık oldukları ifade edilebilir.

Yedinci araştırma sorusu olan ‘‘Diyalojik öğretimle ilgili makalelerde yazar iş birliği ağı nasıldır?’’ doğrultusunda erişilen bulgular Şekil 5’te sunulmuştur. Şekil 5, en çok iş birliği yapan yazarların iş birliği ağını göstermektedir.

Şekil 5. Yazarların iş birliği ağı

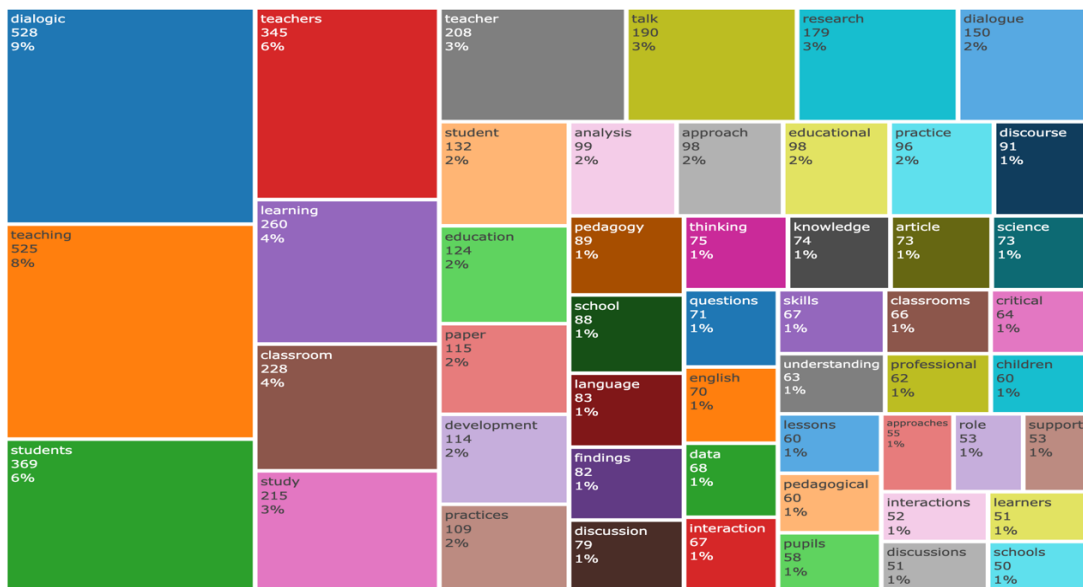
Şekil 5’teki ağ, en çok iş birliği yapan yazarları ve onların kümelerini içermektedir. Şekil Reznitskaya ve Mercer’in en fazla iş birliği yapan yazarlar olduğunu göstermektedir.

Sekizinci ve son araştırma sorusu olan ‘‘Diyalojik öğretimle ilgili makalelerde en sık kullanılan anahtar kelimeler ve özet kelimeleri nelerdir?’’ konusundaki bulgular Şekil 6 ve 7’de verilmiştir. Şekil 6 yazarların en çok kullandığı anahtar kelimelerden oluşturulmuş bir kelime bulutudur. Şekil 7 ise makalelerin özetlerinde en çok kullanılan kelimeleri gösteren bir kelime ağacı haritasıdır.

Şekil 6. Yazarların en çok kullandığı anahtar kelimeler için kelime bulutu

Metin madenciliği yöntemlerinden biri olan kelime bulutu, bir metinde en çok kullanılan kelimeleri gösterir. Yazarların en çok kullandıkları anahtar kelimelere ilişkin kelime bulutu analizi Şekil 6'da verilmiştir. Ortadaki kelime konu alanına özgü en çok kullanılan kelimeyi göstermektedir. Kelimelerin büyüklüğü ve merkeze yakınlığı konu alanına özgü kelimelerin ne kadar sıklıkla kullanıldığını göstermektedir. Kelimelerin boyutları küçüldükçe ve merkezden uzaklaştıkça daha az kullanılırlar. Nicel veriler en çok kullanılan anahtar kelimelerin “diyalojik öğretim (dialogic teaching)” (f=117), “diyalojik (dialogic)” (f=17), “diyalog (dialogue)” (f=15), “profesyonel gelişim (professional development)” (f=15) ve “sınıf söylemi (classroom discourse)” (f=13) olduğunu göstermektedir. Bu bulgu, WoS veri tabanında yer alan diyalojik öğretim konusunda mesleki gelişim ve sınıf içi söyleme ilişkin çalışmaların sayısının fazla olduğunu göstermektedir.

Şekil 7. Kelime ağacı haritası

Bir diğer metin madenciliği yöntemi ise kelime ağacı haritasıdır. Bu kelime ağacı haritası, WoS veri tabanında yer alan diyalojik öğretimle ilgili makalelerin özetlerinde en çok kullanılan kelimeleri gösterir. Şekil 7'deki kelimeler diyalojik öğretimle ilgili makalelerin özet bölümlerinde en çok kullanılan kelimeleri göstermektedir. Şekil 7'de görüldüğü gibi en çok kullanılan kelimeler “diyalojik (dialogic)” (f=528), “öğretim (teaching)” (f=525), “öğrenciler (students)” (f=369), “öğretmenler (teachers)” (f=345), “öğrenme (learning)” (f=260), “sınıf (classroom)” (f=228), “çalışma (study)” (f=215), “öğretmen (teacher)” (f=208), “konuşma (talk)” (f=190) ve “araştırma (research)” dır (f=179). Bu veriler Şekil 6'daki anahtar kelimelerle örtüşmektedir.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Diyalojik öğretim ile ilgili yapılmış bilimsel araştırmaların bibliyometrik özelliklerini ortaya koymak amacıyla yürütülen mevcut araştırmada diyalojik öğretim (dialogic teaching) anahtar kelimesi

ile WoS veri tabanında tüm alanlar seçilerek bir tarama yapılmıştır. Bu tarama sonucunda 275 yayına ulaşılmıştır. Yayın dili ve yayın türü ile yapılan sınırlandırma sonrasında dili İngilizce olan 237 makaleye erişilmiştir. Bu makalelerin bibliyometrik analizi RStudio programının bibliometrix paketi kullanılarak yapılmıştır. Bu analizde diyalojik öğretimle ilgili en çok yayın yapan dergilerin dağılımı, en çok yayın yapan yazarlar ve bu yazarların üretim grafiği, makalelerin küresel alıntı sıralaması, makalelerde ülkelerin verimliliği ve iş birliği ile yazarların iş birliği ağı ve bunlarda en sık kullanılan anahtar kelimeler ile özet kelimeleri ortaya konmuştur.

Araştırma sonuçlarına göre veri tabanında yer alan en eski makalelerin 2007 yılına ait olduğu görülmüştür. Bu makaleler *Early Child Development and Care* dergisinin 177. cildinin 7. sayısında yayımlanmıştır. Yayınlarından biri Deborah Jones'a ait olan "Speaking, Listening, Planning And Assessing: The Teacher's Role in Developing Metacognitive Awareness" başlıklı makaleye diğer Robert Fisher'a ait olan "Dialogic Teaching: Developing Thinking and Metacognition through Philosophical Discussion" başlıklı makaledir.

Diyalojik öğretim konusunda yayımlanan makalelerin sayısı incelendiğinde en fazla yayının 2019-2022 yılları arasında yapıldığı tespit edilmiştir. Mevcut konudaki yayın sayısında yıllar içinde yaşanan dalgalanmalara karşın 2007-2023 arasında genel bir artış yaşanması bu konuya olan ilginin arttığı yönünde değerlendirilebilir. Diyalojik pedagoji konusunda bibliyometrik bir araştırma yürüten Arévalo ve García (2023) da 2012'den 2021'e kadar bilimsel üretimin dalgalanmalar göstermekle birlikte arttığını ifade etmiştir. Konuyu daha geniş bir perspektifte, kültürel-tarihsel psikoloji bağlamında ele alan çalışmalarında Meshcheryakov vd. (2022) yayın sayısının düzensiz bir çizgi izlemekle birlikte arttığını ifade etmiştir. Sınıf içi diyalog odağında yürütülen bibliyometrik analizlerde de araştırmacılar konuya ilginin son 20 yılda önemli ölçüde arttığını ifade etmişler ve bu ilginin artmaya devam edeceği öngörüsünde bulunmuşlardır (Hao vd., 2020; Song, Chen, Hao, Liu ve Lan, 2019). Yıldırım vd. (2021) de fen derslerinde sınıf içi konuşmalar üzerine yaptıkları ve 2009-2019 yılları arasında kapsayan sistematik derlemede diyalojik öğretimin hemen her yıl çalışılmış olduğunu tespit etmiştir. Diyalojik öğretim ve bu bağlamda ele alınabilecek yayınların sayısındaki artışın sınıf içi söylemin eğitim ve öğretimin standartlarını yükselteceğini savunan ve ortaya koyan araştırmalarla (Alexander, 2018; Kong ve Fitch, 2003; Murphy vd., 2009; Reznitskaya vd., 2009; Reznitskaya vd., 2012; Reznitskaya ve Gregory, 2013; Sandora vd., 1999) ilişkili olduğu düşünülmektedir.

Araştırma konusuna dair yapılan makale taramasında 131 farklı kaynağa erişilmiştir. Bu kaynaklar arasında en fazla yayın yapılan dergi "Learning Culture and Social Interaction"dır. Bunu dergiyi "Dialogic Pedagogy", "Language and Education" ve "Research Papers in Education" takip etmektedir. Diyalojik öğretimle ilgili bireysel ya da iş birliği hâlinde toplam 417 yazar makale yayımlamıştır. Diyalojik öğretim konusunda en çok makale çalışması yapan ilk üç yazar Mercer, Sedova

ve Reznitskaya'dır. En çok iş birliği yapan yazarlar ise Reznitskaya ve Mercer'dir. En yüksek atıf patlaması değerine sahip yazarlar ise 2019'da Hennessy ve Mercer'dir. Yüksek atıf patlaması değerlerine sahip diğer iki yazar 2020'de Howe ve 2017'de Reznitskaya'dır. Diyalojik öğretim konusunda en çok alıntı yapılan makale Alexander'a (2018) aittir. En çok alıntı yapılan ikinci makale Mercer vd.'ne (2009) ve üçüncü makale ise Lyle'a (2008) aittir. Makale yazarlarının gerek yayın sayısı gerek atıf patlamalarına dair ulaşılan bu sonuçlar şaşırtıcı değildir. Bu yazarlar diyalojik öğretim yönteminin okullara tanıtıldığı birçok müdahale projesinde aktif olarak görev almıştır (Alexander 2018; Hennessy, Dragovic ve Warwick, 2018; Howe, Hennessy, Mercer, Vrikki ve Wheatley, 2019; Reznitskaya vd., 2001; Sedova, Salamounova, Svaricek ve Sedlacek, 2020).

Diyalojik öğretime dair en çok makale yayımlayan ilk üç ülkeyi ise sırasıyla Birleşik Krallık, Amerika Birleşik Devletleri ve Avustralya oluşturmaktadır. Birleşik Krallık'ın en çok makale yayımlayan ülkeler arasında başı çekmesi diyalojik araştırmalarda önemli bir rol oynayan Robin Alexander, Sara Hennessy, Neil Mercer ve Christine Howe gibi birçok yazarın Cambridge Üniversitesi'nde görev yapıyor olmasıyla ilgilidir. Bahsi geçen yazarların üretkenliği ve iş birliğine dair bulgular mevcut araştırmada açıkça ortaya konmuştur. Diyalojik pedagoji, sınıf diyalogu ve aktif katılım gibi benzer alanda ancak daha geniş perspektifle yürütülen bibliyometrik çalışmalarda ise en üretken ülkenin ABD olduğu görülmektedir (Arévalo ve García 2023; Hao vd., 2020; Kamarrudin, vd., 2022; Song vd., 2019). Diyalojik pedagoji odağında yapılan bir başka bibliyometrik analizde ise Amerika Birleşik Devletleri ve Rusya'dan gelen yayınların örneklemin neredeyse eşit paylarını oluştururken, üçüncü sırada İngiltere'nin yer aldığı ifade edilmiştir (Meshcheryakov vd., 2022). Bu araştırmada ülkelerin yayın sıralamasında yaşanan değişimin diyalojik öğretimin teorik ve felsefik odakta ele alınmış olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Çünkü İngiltere'de daha çok projeler odağında gerçekleştirilen diyalojik öğretim araştırmaları yaklaşımın sınıf içi uygulamalarına odaklanmaktadır. Sonuç olarak ABD ve İngiltere'nin diyalogi ve sınıf söylemine en fazla ilgi gösteren ülkeler olduğu söylemek mümkündür.

Diyalojik öğretim üzerine yapılan çalışmaların hangi anahtar kelimeler etrafında toplandığını ve özetlerinde hangi kavramların kullanıldığını tespit etmek için kelime ağacı haritası ve kelime bulutundan faydalanılmıştır. Makalelerde çok kullanılan anahtar kelimeler arasında "diyalojik öğretim", "diyalojik", "diyalog", "profesyonel gelişim" ve "sınıf söylemi" yer almaktadır. Diyalojik öğretimle ilgili makalelerin özetlerinde en çok kullanılan kelimeleri ise "diyalojik", "öğretim", "öğrenciler", "öğretmenler", "öğrenme", "sınıf", "çalışma", "öğretmen", "konuşma" ve "araştırma" oluşturmaktadır. Song vd. (2019) sınıf içi diyalogla ilgili araştırmalarında anahtar kelime analizinde "sınıf", "söylem" ve "öğrenci" kelimelerinin sıklıkla tekrar ettiği sonucuna ulaşmışlardır. Arévalo ve García (2023) araştırmalarında "diyalojik pedagoji" anahtar kelimeleri ve ilgili konularla doğrudan ilgili

olan dört küme belirlemiştir. Bunlar önem sırasına göre “pedagoji, eleştirel pedagoji, diyalog ve eğitim” dir. Mevcut araştırmanın ve benzer kapsamdaki araştırmaların sonucu diyalogun bir öğrenme ve öğretim yaklaşımı odağında ele alındığını ortaya koymaktadır. Hao vd. (2020), bu durumun öğrenme başarısı ve öğretmenlerin mesleki gelişimine yönelik artan ilgiyle ilişkili olduğunu ifade etmiştir. Yıldırım vd.’nin (2021) araştırmalarında çalışma gruplarının en çok öğretmen ve sınıf ortamındaki öğrencilerden seçilmiş olduğu ifade etmeleri de bunu desteklemektedir. Ayrıca Meshcheryakov vd. (2022) disiplinler arası bir dal olan kültürel-tarihsel psikoloji alanının genişliği, dinamikleri ve çeşitliliği üzerine yaptıkları çalışmanın sonucunda baskın araştırma alanlarının öğretmen eğitimi, üniversite eğitimi ve öğrenme aktivitesi olduğunu ifade etmiştir. Bu sonuçlar diyalogik öğretim konusunda yapılan araştırmalardaki mevcut eğilimin sınıf içi diyalogun öğretime etkisi ve buna dair eğitimcilerin eğitimi yönünde olduğunu ortaya koymaktadır.

Bu çalışma, diyalogik öğretim konusunda yapılmış araştırmaların bibliyometrik analiziyle ilgili kayda değer sonuçlar sunmuş olsa da birtakım sınırlılıkları bulunmaktadır. Öncelikle mevcut araştırmanın verileri WoS’tan alınmıştır. Bu nedenle bilim dünyasında aktif olarak kullanılan diğer veri tabanları (Scopus, TR Dizin vb.) üzerinde de araştırmalar yapılabilir. Bu araştırmada belge türü olarak yalnızca makaleler ele alınmış ve yayın dili İngilizce ile sınırlandırılmıştır. Farklı dil ve yayın türlerini içeren çalışmalar da tasarlanabilir. Diyalogik öğretim konusuna ilgi duyan yeni araştırmacılara konuya dair en çok yayın yapan dergiler ve ülkeler ile bu konuda en üretken yazarlar rehberlik edebilir. Ayrıca diyalogik öğretimin farklı boyutlarına odaklanan yeni araştırmalar da tasarlanabilir.

Kaynaklar

- Alexander, R. (2008). *Towards dialogic teaching: Rethinking classroom talk*. Cambridge: Dialogos.
- Alexander, R. (2018). Developing dialogic teaching: genesis, process, trial. *Research Papers in Education*, 33(5), 561-598. <https://doi.org/10.1080/02671522.2018.1481140>
- Alexander, R. J. (2005). *Culture, dialogue and learning: Notes on an emerging pedagogy*. The Conference of the International Association for Cognitive Education and Psychology’de sunulmuş bildiri, Temmuz, University of Durham, UK.
- Arévalo, Y. B. & García, M. B. (2023). Scientific production on dialogical pedagogy: a bibliometric analysis. *Data & Metadata*, 2, 7-7.
- Aria, M. & Cuccurullo, C. (2017). Bibliometrix: An R-tool for comprehensive science mapping analysis. *Journal of Informetrics*, 11(4), 959-975. <http://dx.doi.org/10.1016/j.joi.2017.08.007>
- Bakhtin, M. (1981). *The dialogic imagination*. Austin, TX: University of Texas.
- Bakhtin, M. (1984). *Problems of Dostoevsky’s poetics* (c. 8). Minneapolis, MN: University of Minnesota.

- Berk, L. E. & Winsler, A. (1995). *Scaffolding children's learning: Vygotsky and early childhood education*. Washington, D.C. : National Association for the Education of Young Children.
- Bodrova, E. & Leong, D. J. (2013). *Zihin araçları, erken çocukluk eğitiminde Vygotsky yaklaşımı* (T. Güler, F. Şahin, A. Yılmaz & E. Kalkan, Çev.). Ankara: Anı.
- Fisher, R. (2011). Dialogic teaching. A. Green (Ed.), *Becoming a reflective English teacher* içinde (s. 90-109). Berkshire: MG-Hill Open University.
- Gülmez, D., Özteke, İ., & Gümüş, S. (2021). Uluslararası dergilerde yayımlanan Türkiye kaynaklı eğitim araştırmalarının genel görünümü: Bibliyometrik analiz. *Eğitim ve Bilim*, 46(206), 213-239. <http://dx.doi.org/10.15390/EB.2020.9317>
- Gümüş, S., Gök, E. & Esen, M. (2020). A review of research on international student mobility: Science mapping the existing knowledge base. *Journal of Studies in International Education*, 24(5), 495-517. <https://doi.org/10.1177/1028315319893651>
- Hao, T., Chen, X., & Song, Y. (2020). A topic-based bibliometric analysis of two decades of research on the application of technology in classroom dialogue. *Journal of Educational Computing Research*, 58(7), 1311-1341. <https://doi.org/10.1177/0735633120940956>
- Hennessy, S., Dragovic, T., & Warwick, P. (2018). A research-informed, school-based professional development workshop programme to promote dialogic teaching with interactive technologies. *Professional Development in Education*, 44(2), 145-168. <https://doi.org/10.1080/19415257.2016.1258653>
- Howe, C., Hennessy, S., Mercer, N., Vrikki, M. & Wheatley, L. (2019). Teacher-student dialogue during classroom teaching: Does it really impact upon student outcomes? *Journal of the Learning Sciences*, 28(4-5), 462-512. <https://doi.org/10.1080/10508406.2019.1573730>
- Kamarrudin, H., Talib, O., Kamarudin, N., Ismail, N., & Zamin, A. A. M. (2022). Examining the trend of research on active engagement in science education: bibliometric analysis. *Journal of Turkish Science Education*, 19(3), 937-957.
- Kong, A. & Fitch, E. (2003). Using Book Club to engage culturally and linguistically diverse learners in reading, writing, and talking about books. *The Reading Teacher*, 56, 352-362. <https://www.jstor.org/stable/20205209> sayfasından erişilmiştir.
- Kula, O. B. (2012). *Dil felsefesi: Edebiyat kuramı II*. İstanbul: İş Bankası Kültür Yayınları.
- Kuzhabekova, A., Hendel, D. D., & Chapman, D. W. (2015). Mapping global research on international higher education. *Research in Higher Education*, 56(8), 861-882. <https://www.jstor.org/stable/24572045> sayfasından erişilmiştir.

- Lyle, S. (2008). Dialogic teaching: Discussing theoretical contexts and reviewing evidence from classroom practice. *Language and Education*, 22(3), 222-240. <http://dx.doi.org/10.1080/09500780802152499>
- Mercer, N., Dawes, L., & Staarman, J. K. (2009). Dialogic teaching in the primary science classroom. *Language and Education*, 23(4), 353-369. <https://doi.org/10.1080/09500780902954273>
- Meshcheryakov, B. G., Ponomareva, V. V., & Shvedovskaya, A. A. (2022). A bibliometric analysis of scientific publications on cultural-historical psychology from 2010 to 2020: Dynamics, geography, and key ideas. *Psychology in Russia*, 15(4), 188-214.
- Murphy, P. K., Soter, A. O., Wilkinson, I. A., Hennessey, M. N., & Alexander, J. F. (2009). Examining the effects of classroom discussion on students' comprehension of text: A meta-analysis. *Journal of Educational Psychology*, 101, 740-764. <https://doi.org/10.1037/a0015576>
- Oyman-Bozkurt, N. & Bozkurt, E. (2024). Eğitimde sistem düşüncesi: Bibliyometrik bir analiz. *Eğitim ve Bilim*, 49(218), 205-231. <http://dx.doi.org/10.15390/EB.2024.12634>
- Polat, H., Topuz, A. C., Yildiz, M., Taslibeyaz, E., & Kursun, E. (2024). A bibliometric analysis of research on ChatGPT in education. *International Journal of Technology in Education (IJTE)*, 7(1), 59-85. <https://doi.org/10.46328/ijte.606>
- Pritchard, A. (1969). Statistical bibliography or bibliometrics. *Journal of Documentation*, 25, 348-349.
- Reznitskaya, A. & Gregory, M. (2013). Student thought and classroom language: Examining the mechanisms of change in dialogic teaching. *Educational Psychologist*, 48(2), 114-133. <https://doi.org/10.1080/00461520.2013.775898>
- Reznitskaya, A., Anderson, R. C., McNurlen, B., Nguyen-Jahiel, K., Archodidou, A., & Kim, S.-Y. (2001). Influence of oral discussion on written argument. *Discourse Processes*, 32(2-3), 155-175. <https://doi.org/10.1080/0163853X.2001.9651596>
- Reznitskaya, A., Glina, M., Carolan, B., Michaud, O., Rogers, J., & Sequeira, L. (2012). Examining transfer effects from dialogic discussions to new tasks and contexts. *Contemporary Educational Psychology*, 37, 288-306. <https://doi.org/10.1016/j.cedpsych.2012.02.003>
- Reznitskaya, A., Kuo, L., Clark, A. M., Miller, B., Jadallah, M., Anderson, R. C., & Nguyen-Jahiel, K. (2009). Collaborative reasoning: A dialogic approach to group discussions. *Cambridge Journal of Education*, 39(1), 29-48. <https://doi.org/10.1080/03057640802701952>
- Sandora, C., Beck, I., & McKeown, M. (1999). A comparison of two discussion strategies on students' comprehension and interpretation of complex literature. *Journal of Reading Psychology*, 20, 177-212. <https://doi.org/10.1080/027027199278394>

- Sedova, K., Salamounova, Z., Svaricek, R. & Sedlacek, M. (2020). *Getting dialogic teaching into classrooms: Making change possible*. Springer. <https://doi.org/10.1007/978-981-15-9243-0>
- Song, Y., Chen, X., Hao, T., Liu, Z., & Lan, Z. (2019). Exploring two decades of research on classroom dialogue by using bibliometric analysis. *Computers & Education*, 137, 12-31. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2019.04.002>
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher order processes*. Cambridge, MA: Harvard University.
- Yıldırım, L., Uçak, E. & Savran-Gencer, A. (2021). Fen derslerinde sınıf içi konuşmalar üzerine sistematik bir derleme. *Trakya Eğitim Dergisi*, 11(3), 1148-1172. <https://doi.org/10.24315/tred.778215>
- Yüceer, D. (2020). Diyalojik öğretim ve ana dili eğitimi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 24(3), 701-712. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tsadergisi/issue/58254/559836> sayfasından erişilmiştir.
- Zupic, I. & Cater, T. (2015). Bibliometric methods in management and organization. *Organizational Research Methods*, 18(3), 429-472. <https://doi.org/10.1177/1094428114562629>

Extended Summary

Dialogic teaching is a pedagogical approach that harnesses the power of talk to encourage students to think, understand and learn (Alexander, 2008). The reason why speech is valued in the approach is that speech is at the center of the meaning-making process and therefore at the center of learning. The theoretical roots of dialogic teaching are based on Vygotsky's (1978) social constructivist approach and Bakhtin's (1981, 1984) philosophical approach.

Dialogical teaching requires dialogue-based interaction. On the other hand, not every teaching that involves dialogue can be defined as dialogic. In order to talk about dialogic teaching, the teaching should also have some basic principles. These principles are being collective, reciprocal, supportive, cumulative and purposeful (Alexander, 2008, p. 37-38). In the following years, Alexander (2018) draws a framework that outlines the dialogic teaching approach. In this research, justifications, repertoires and indicators, along with principles, are defined as the main components of the dialogic teaching framework.

Dialogue has long been advocated by educators as a mechanism to help students become better thinkers (Reznitskaya and Gregory, 2013). It is revealed that the discussions carried out with a dialogic approach creates an effective interpretation (Sandora et al., 1999); the comprehension, critical thinking and interpretation levels of the students who have participated in these discussions increase (Murphy et al., 2009); and their metacognitive strategies for questioning, summarizing and strategy use have improved (Kong and Fitch, 2003). The impact of dialogic teaching on students' development can be monitored from their success in different courses. Research reveals the effectiveness of the approach in

English, mathematics and science courses (Alexander, 2018). In her study focusing on the use of dialogic teaching in native language education, Yüceer (2020) states that the approach is applied in many areas of education due to its positive effects. Music, science, health, physical education, special education and technology in education are other disciplinary areas where this approach is applied in education.

On the other hand, Lyle (2008) notes that although the importance of dialogic approaches in teaching and learning and their potential to raise standards have been demonstrated, it is not easy to establish dialogic approaches in classroom discourse. Alexander (2005) also states that in many classrooms, most of the talking is done by teachers rather than students, and when teachers ask students to talk, this usually occurs in the form of students reporting the thoughts of others rather than their own thoughts. Reznitskaya and Gregory (2013) also draw attention to a similar point in their research.

This situation is the most obvious indicator of the need to carefully examine the research on dialogic teaching and to conduct new applied research in this context. At this point, it is thought that bibliometric research on the dialogic teaching approach will contribute to the field. The current research aims to reveal the bibliometric characteristics of scientific research on dialogic teaching.

Bibliometric analysis, which can be defined as the application of quantitative methods to scientific publications, was used in the present study, which was conducted to reveal the bibliometric characteristics of scientific research on dialogic teaching (Pritchard, 1969). In the search made by selecting all fields in the Web of Science (WoS) database with the keyword dialogic teaching, 237 publications in the article type and English language were reached. Bibliometric analysis of these articles was performed using the bibliometrix package of the RStudio software.

According to the results of the research, it was seen that the oldest articles in the database date back to 2007. When the number of articles published on dialogic teaching was examined, it was determined that the most publications were made between 2019-2022. Despite the fluctuations in the number of publications in the current topic over the years, a general increase between 2007 and 2023 can be considered as an increase in interest in this topic. Arévalo and García (2023), who conducted a bibliometric study on dialogic pedagogy, also stated that scientific production increased from 2012 to 2021. In their study, Meshcheryakov et al. (2022), who examined the issue from a broader perspective, in the context of cultural-historical psychology, stated that the number of publications increased, albeit in an irregular line. In bibliometric analyses conducted with a focus on classroom dialogue, researchers stated that interest in the subject had increased significantly in the last 20 years and predicted that this interest would continue to increase (Hao et al., 2020; Song et al., 2019). It is thought that the increase in dialogic teaching and the number of publications that can be considered in this context is related to the research (Alexander, 2018; Kong and Fitch, 2003; Murphy et al., 2009; Reznitskaya et al., 2009;

Reznitskaya et al., 2009; Reznitskaya et al., 2012; Reznitskaya and Gregory, 2013; Sandora et al., 1999) that argues and reveals that classroom discourse will raise the standards of education.

In the article review on the research topic, 131 different sources were accessed. Among these sources, the most published journal was "Learning Culture and Social Interaction". A total of 417 authors published articles on dialogic teaching, individually or collaboratively. The first three authors who wrote the most articles on dialogic teaching were Mercer, Sedova and Reznitskaya. The authors who collaborated the most were Reznitskaya and Mercer. The authors with the highest citation burst value were Hennessy and Mercer in 2019. The most cited article on dialogic teaching belonged to Alexander (2018).

The first three countries that published the most articles on dialogic teaching were the United Kingdom, the United States and Australia, respectively. In bibliometric studies conducted in similar areas but with a broader perspective, such as dialogic pedagogy, classroom dialogue and active participation, it was seen that the most productive country was the USA (Arévalo and García 2023; Hao et al., 2020; Kamarrudin et al., 2022; Song et al., 2019). In another bibliometric analysis conducted with a focus on dialogic pedagogy, it was stated that publications from the United States and Russia constituted almost equal shares of the sample, while England ranked third (Meshcheryakov et al., 2022). In this context, it can be said that the USA and the UK are the countries that show the most interest in dialogue and class discourse.

Word tree map and word cloud were used to determine which keywords the studies on dialogic teaching were gathered around and which concepts were used in their abstracts. Key words frequently used in the articles included "dialogical teaching", "dialogic", "dialogue", "professional development" and "classroom discourse". The most frequently used words in the abstracts of articles about dialogic teaching were "dialogical", "teaching", "students", "teachers", "learning", "class", "study", "teacher", "speaking" and "research". Song et al. (2019) concluded in their research on classroom dialogue that the words "class", "discourse" and "student" were frequently repeated in the keyword analysis. In their research, Arévalo and García (2023) identified four clusters that were directly related to the keywords "dialogical pedagogy" and related topics. These, in order of importance, were "pedagogy, critical pedagogy, dialogue and education". The results of the current research and similar studies revealed that dialogue was considered as a learning and teaching approach.

In the current study, data were taken from WoS. For this reason, research can be done on other databases (Scopus, TR Index, etc.) that are actively used in the scientific world. In this research, only articles were considered as document type and the publication language was limited to English. Studies that include different languages and types of documents can also be designed.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı

Bu araştırmanın planlanması, yürütülmesi ve yazılı hale getirilmesinde sadece tek bir araştırmacı yer almıştır.

Destek ve Teşekkür Beyanı

Bu araştırmada herhangi bir kurum, kuruluş ya da kişiden destek alınmamıştır.

Çatışma Beyanı

Araştırmacının, araştırma ile ilgili diğer kişi ve kurumlarla herhangi bir kişisel veya finansal çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Etik Kurul Beyanı

Bu araştırma derleme türünde olduğu için etik kurul kararı gerektirmemektedir.